

**ОСНОВНА ШКОЛА
„ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“
КЛУПЦИ**

**ПРОГРАМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД
НАСИЉА
ШКОЛСКА 2013/2014. година**

КЛУПЦИ 2013. ГОДИНА

Општи циљ Програма за заштиту од насиља

Општи циљ *Програма за заштиту од насиља* је унапређивање квалитета живота деце/ученика применом:

- **мера превенције** за стварање безбедне средине за живот и рад деце/ученика;
- **мера интервенције** у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установама.

Специфични циљеви у превенцији:

1. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања.
2. Укључивање свих интересних група (деца, ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директори, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције.
3. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.
4. Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља.
5. Информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља.
6. Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, деце, ученика, родитеља, старатеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљеви у интервенцији:

1. Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља.
2. Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља.
3. Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите.
4. Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета/ученика у заједницу вршњака и живот установе.
5. Саветодавни рад са децом/ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља.

Задачи у области превенције и интервенције

Превенција

- Дефинисање улога одговорности у примени поступака
- Развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно – образовних активности
- Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликта
- Организовање разговора, трибина, представа изложби о безбедности и заштити ученика од насиља
- Дефинисање правила понашања и последица кршења правила
- Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља
- Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (Савет родитеља, Школски одбор, ученички парламент, наставничко веће...).

Интервенција

- Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља
- Сарадња са релевантним службама
- Конструктивно евидентирање случајева насиља
- Праћење и вредновање врста и учесталости насиља путем истраживања, запажања и провере
- Подршка деци која трпе насиље
- Рад са децом која врше насиље
- Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање
- Саветодавни рад са родитељима.

ПЛАН АКТИВНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ У БОРБИ ПРОТИВ НАСИЉА

Ред. Бр.	АКТИВНОСТ	Одговорна особа	Критеријум успеха	Време реализације
1.	Организовање слободних активности, укључивање родитеља и локалне заједнице	Директор, педагог, наставници	Велики број ученика укључен у слободне активности	Септембар 2013.
2.	Дефинисање правила понашања и последице кршења истих	Одељењске старешине, ученици	Дефинисана и истакнута правила	Септембар 2013.
3.	Организовање дежурства запослених и њихово упознавање са задужењима	Директор, педагог	Организован о дежурство	Септембар 2013.
4.	Истраживање појава насилног понашања међу децом и над децом	Тим, одељењске старешине, педагог	Откривене појаве насиља	Октобар 2013.
5.	Информисање ученика и родитеља о врстама и облицима насиља, начини реаговања	Одељењске старешине	Сви информисани	Октобар 2013.
6.	Праћење физичког, здравственог, емоционалног стања и социјалних потреба ученика	Тим, одељењске старешине, педагог	Резултат анкетања	Октобар 2013.
7.	Идентификовање институција и особа са којима ће школа сарађивати и размена информација са њима	Директор, тим	Успоставље на сарадња	Октобар 2013.
8.	Формирање спољашње мреже за заштиту ученика од насиља	Директор, тим	Успоставље на сарадња	Октобар 2013.
9.	Организовање и промовисање активности установе, учешће у пројектима и конкурсима	Директор, библиотекар, педагог, тим	Информисана јавност о успесима школе	Школска 2013/2014

10.	Стручно усавршавање запослених	Директор, запослени	Према могућности ма школе	Школска 2013/2014
11.	Посећивање позоришних представа, хепенинга, перформанса, изложби	Директор, педагог, одељењске старешине	Остварене посете	Октобар, децембар, април 2013/2014
12.	Организовање спортских,културних и других сусрета	Директор, педагог, одељењске старешине	Организован е активности	Школска 2013/2014
13.	Часови одељењског старешине са темама уважавања, толеранције и прихватања других	Одељењске старешине, педагог	Одржани часови	Школска 2013/2014
14.	Организовање радионица у вези са ненасилном комуникацијом	Педагог, одељењске старешине	Смањено насиље – повећана толеранција	Школска 2013/2014
15.	Организовање предавања из области здравствене културе, професионалне оријентације, екологија	Здравствени центар, средње школе	Едуковани ученици	Школска 2013/2014
16.	Дан толеранције	Одељењске старешине	Едуковани ученици	Децембар 2013. год.
17.	Недеља лепих порука	Одељењске старешине, педагог, библиотекар	Уочавање значаја поделе лепих порука	Школска 2013/2014
18.	Хуманитарне акције	Директор, одељењске старешине, педагог	Развијање хуманости	Школска 2013/2014
19.	Кутак посвећен теми ненасиља	Одељењске	Развијање	Школска

		старешине, педагог, библиотекар	свести о негативном утицају насиља	2013/2014
20.	Организовање квизова	Одељењске старешине	Неговање пријатељств а и дружења	Школска 2013/2014
21.	Ученичке журке и прославе	Одељењске старешине, дежурни наставници	Неговање пријатељств а и дружења	Школска 2013/2014

ПЛАН АКТИВНОСТИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЈУ У БОРБИ ПРОТИВ НАСИЉА

Ред. Бр.	АКТИВНОСТ	Одговорна особа	Критеријум успеха	Време реализације
1.	Дефинисање улога и одговорности свих запослених и ученика (ко, када и како интервенише и делује)	Тим	Дефинисане улоге	Октобар 2013.
2.	Информисање наставника о особама задуженим за одређене облике насиља по нивоима: наставник, тим, друге институције	Педагог	Информисани наставници	Новембар 2013.
3.	Дефинисање механизма за обезбеђивање и праћење квалитета сарадње у оквиру унутрашње и спољашње заштитне мреже и предузимање мера за превализажење могућих проблема	Тим, задужене особе из других институција	Успешна сарадња	Школска 2013/14.
4.	Благовремено реаговање на све облике насиља	Одељењски старешина, директор, тим	Предузете мере	Школска 2013/14.
5.	Евидентирање акта насиља	Одељењски старешина, тим	Уредна евиденција	Школска 2013/14.
6.	Укључивање других установа (МУП, центар за социјални рад, болница) у случајевима тежих облика насиља или насиља ван школе	Тим, директор	Укључене установе	Школска 2013/14.
7.	Праћење актера у насиљу и предузимање потребних мера	Одељењски старешина, педагог	Заустављено насиље	Школска 2013/14.

8.	Саветодавни рад са децом која трпе и која чине насиље	Педагог, Одељењске старешине	Откривено и спречено насиље	Школска 2013/14.
9.	Евиденција позитивних и негативних примера у одељењу	Одељењске старешине	Евидентирани позитивни и негативни примери	Школска 2013/14.
10.	Праћење и вредновање предузетих мера	Тим, директор, педагог, Савет родитеља	Престанак насиља	Јун 2014.
11.	Комуникација са медијима у кризним ситуацијама	Директор, педагог	Објективно извештавање	По потреби
12.	Праћење и евидентирање случајева занемаривања деце	Одељењске старешине, педагог, Тим	Оучени и евидентирани ученици	Током године
13.	Разговор са ученицима и родитељима занимањиване деце	Одељењске старешине, педагог, Тим	Обављени разговори и поредложене мере	По потреби
14.	Праћење спровођења мера	Тим, одељењски старешина	Престанак занемаривања	Током године
15.	Сарадња са стручним службама ван установе	Тим, одељењске старешине, педагог	Указана стручна помоћ	По потреби

ПЛАН АКТИВНОСТИ ЗА ИНФОРМИСАЊЕ У БОРБИ ПРОТИВ НАСИЉА

Ред. Бр.	АКТИВНОСТ	Одговорна особа	Критеријум успеха	Време реализације
1.	Информисање ученика, запослених и родитеља о Програму за заштиту деце од насиља, предвиђеним активностима и обавезама	Тим	Информисани запослени, ученици и родитељи	Октобар 2013.
2.	Информисање ученика и родитеља о врстама и облицима насиља, начини реаговања	Одељењске старешине	Сви информисани	Октобар 2013.
3.	Кутак посвећен ненасиљу	Библиотекар, педагог, ученици	Направљен кутак	Школска 2013/2014.
4.	Гледање емисије посвећене борби против насиља	Педагог, одељењске старешине	Приказан филм	Децембар 2013.
5.	Предавање о ненасилној комуникацији	Медицински центар, педагог	Едуковани ученици	Школска 2013/2014.
6.	Информисање наставника о особама задуженим за одређене облике насиља по нивоима: наставник, тим, друге институције	Педагог	Информисани наставници	Новембар 2013.
7.	Информисање ученика о последицама одређених облика насиља	Одељењске старешине, педагог	Информисани ученици	Школска 2013/2014.
8.	Размена информација о појави насиља са другим установама	Педагог, директор	Константна сарадња	Школска 2013/2014.

ТИМ ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ ОД НАСИЉА

- **МИРЈАНА ПОПОВИЋ**
- **ГОРДАНА КОЈИЋ**
- **ЗОРИЦА ПАВЛОВИЋ**
- **ДРАГАНА ЦЕРОВАЦ**
- **ЗОРИЦА РЕЦА СТАНОЈЕВИЋ**
- **БИЉАНА МАРКОВИЋ**

ВД Директора школе

Снежана Стефановић